

Öckerö kommun

kommun@ockero.se

Rektorn vid Brattebergsskolan

Karl-Johan.Sjodin@ockero.se

Beslut för grundskola och grundsärskola

efter tillsyn i Brattebergsskolan
i Öckerö kommun

Tillsyn i Brattebergsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Öckerö kommun under våren och hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Brattebergsskolan besöktes av Skolinspektionen den 7 oktober 2014.

Fakta om skolenheterna

Brattebergsskolan är idag Öckerö kommuns enda skola för elever i grundskolans senare årskurser 7-9. Skolan är belägen på Öckerö. Skolan som är byggd 1967 och ombyggd 2000 består av flera byggnader men den största delen av undervisningen bedrivs i en större huvudbyggnad. Centralt i huvudbyggnaden finns kommunens fritidsgård där eleverna under dagen har tillgång till fritidsgårdens utrymmen och caféverksamhet. Det finns planer i kommunen på att skolan ska rivas 2016 och att en ny skola från förskoleklass och årskurserna 1-9 ska byggas. Brattebergsskolan har cirka 380 elever inom grundskolan och är organiserad i tre arbetslag med årskurserna 7-9 i varje arbetslag. På skolan finns även grundsärskola för årskurserna 7-9 som utgör en egen skolenhet med färre än tio elever. Grundskolan och grundsärskolan leds av en rektor och en biträdande rektor.

Kunskapsresultat

Av Skolverkets nationella statistik för årskurs 9 framgår att Brattebergsskolans genomsnittliga meritvärde läsåret 2013/14 var 232,4 jämfört med 214,8 för riket. Skolans genomsnittliga meritvärde har de fem senaste åren gått upp. Lsåret 2009/10 låg skolan genomsnittliga meritvärde på 215,3. Lsåret 2013/14 var flickornas genomsnittliga meritvärde (243,4) högre än pojkarnas (221,3). Andelen elever som nått kunskapskraven som minst ska uppnås i samtliga ämnen läsåret 2013/14 var 82 procent på Brattebergsskolan jämfört med 77 procent i riket. Flickorna ligger 7 procentenheter över rikets genomsnitt för flickor medan pojkarna ligger någon procentenhet över rikets genomsnitt för pojkar. Även andelen elever behöriga till något av gymnasieskolans nationella program var läsåret 2013/14 högre på Brattebergsskolan än i riket. I de olika ämnena är andelen elever som har fått betyget E eller högre mellan 95 och 100 procent.

För grundsärskolan finns ingen officiell statistik redovisad. I den inskickade verksamhetsredogörelsen redovisar tidigare rektorn för grundsärskolan att nära nog samtliga elever når målen i alla ämnen i grundsärskolan.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Brattebergsskolan visar att flera av de brister som uppmärksammas på skolan finns inom grundsärskolans skolenhet. Rektorn måste därför se till att följa upp, analysera och utvärdera resultaten inom grundsärskolan för att identifiera förbättringsområden.

Brattebergsskolan redovisar i övrigt goda kunskapsresultat där grundskoleelevernas resultat ligger över rikets genomsnitt och där kunskapsresultaten kontinuerligt har förbättrats den senaste femårsperioden. Trots goda kunskapsresultat och ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete för ökad måluppfyllelse finns det elever på grundskolan som kan komma ännu längre i sin kunskapsutveckling. Huvudmannen och rektorn behöver därför se till att grundskolans lärare samordnar ämnesområden i den grad så att eleverna ges möjlighet att uppfatta kunskapsområden som en helhet samt se till att eleverna ges inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Det är i sammanhanget också viktigt att grundskolans åtgärdsprogram beskriver elevens behov så att det kan säkerställas att eleven får det särskilda stöd som utredningen visat att eleven behöver.

Vid samtal med elever och lärare har inte framkommit annat än att eleverna upplever trygghet och studiero i sin arbetsmiljö samt att det råder ett öppet klimat elever emellan och mellan personal och elever. Grundskolans plan mot kränkande behandling och intervjuer visar också att grundskolan bedriver ett aktivt arbete för att förebygga kränkningar av elever. Dock måste Brattebergsskolans plan mot kränkande behandling utformas så att även grundsärskolan omfattas av planen eller upprätta en egen plan för grundsärskolans enhet. Det är viktigt i sammanhanget att även elevhälsan ges förutsättningar att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på flera områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Öckerö kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 16 februari 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Öckerö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Undervisningen i olika ämnesområden ska samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Rektorn ska utifrån huvudmannens beslut om inriktning och elevens förutsättningar bedöma om en elev som tas emot i grundsärskolan ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner.

Motivering

Enligt skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag samt ange mål och riktlinjer för utbildningen. Enligt Lgr11 (läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet) ska läraren samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen och organisera och genomföra arbetet så att eleven bland annat får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang, och får möjlighet att arbeta ämnesövergripande. Rektor har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Enligt skollagen är det huvudmannen för utbildningen som avgör om en elev som tas emot i grundsärskolan huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Rektorn får besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar för det. Samråd med elevens vårdnadshavare ska ske innan beslut fattas.

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framkommer att samverkan mellan lärare för att samordna ämnesområden sker i liten utsträckning. Samtliga elever uppger att det endast sker inom ämnet svenska och de samhällsorienterande ämnena men inte när det gäller några andra ämnen. Flera lärare uppger i intervju att de inte samordnar ämnen eller ämnesområden i den grad de borde. Någon lärare uppger att de arbetade mer med detta förut i form av olika teman i de olika årskurserna men att tiden för att planera detta inte finns idag. Flera av lärarna menar att det är synd att det inte görs längre. Mycket av tiden går åt till att förklara för eleverna att det finns olika ämnen och de mål och kunskapskrav som gäller för dessa. Det handlar exempelvis om tidspress då man ska hinna med sitt eget ämne och den stoffträngsel som finns inom exempelvis de naturorienterande ämnena. En annan lärare uppger i intervju att man inom sina egna

ämnen kan arbeta ämnesövergripande men det blir i väldigt "snuttifierat". Samtliga lärare håller i intervju med om att det vore bra att samarbeta mer. Vi saknar forum för att planera och samordna detta men det är inte så att rektorn har hindrat oss uppger lärarna vidare. Signalerna jag får, uppger rektorn i intervju, är att det är svårt och att lärarna behöver mer tid för att planera. De arbetar inte med detta i den utsträckning de skulle vilja. Lärarna gör det inom den ram som är rimligt och det uppstår "parhästar" som ibland delar med sig säger rektorn. Temaveckor finns för schemabrytande enstaka tillfällen, vilket finns som en punkt i de dagordningar som skickas ut till arbetslagen, men det finns inget protokoll som visar att diskussionen faktiskt har ägt rum uppger rektorn.

I Öckerö kommun är beslut om att en elev ska tas emot i grundsärskolan delegerat till chefen för den centrala elevhälsan. Detsamma gäller beslut om att eleven ska läsa huvudsakligen ämnen eller ämnesområden. Av dokumentation framkommer att beslut fattats av chefen för elevhälsan om att eleverna ska läsa huvudsakligen ämnen. Rektorn på Brattebergsskolan uppger i intervju att han inte har gjort några bedömningar utifrån dessa beslut som visar om en elev i grundsärskolan ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner. Av intervju med läraren inom grundsärskolan och rektor framkommer att det inte heller finns några tidigare beslut eller dokument om hur elevernas utbildning är upplagd. Läraren uppger att det enda hon fått i uppdrag är att undervisa efter kursplanerna för grundsärskolans ämnen. I utvecklingssamtalen har det förts diskussioner med elever och föräldrar om att läsa tillsammans med grundskolans elever men detta har aldrig blivit aktuellt uppger läraren vidare.

Utredningen visar att Brattebergsskolans inte samordnar ämnesområden i den grad så att grundskoleeleverna ges möjlighet att uppfatta kunskapsområden som en helhet. Vidare gör rektorn inte en bedömning av om eleven inom grundsärskolan ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner om eleven har förutsättningar för det. I verksamhetsredogörelsen uppger tidigare rektor att de flesta elever når målen i grundsärskolans ämnen. Därför är det enligt Skolinspektionen viktigt att elevens studier dokumenteras och att överväganden sker om elevens förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning i ämnen i grundskolan respektive grundsärskolan. Detta för att säkerställa att eleven får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

1 kap. 11 § och 11 kap. 8 § skollagen

Lgr 11 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Öckerö kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Enligt läroplanen Lgr 11 ska läraren bland annat svara för att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Läraren ska tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen och förbereda eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle.

Skolinspektionen har inför tillsynen genomfört en enkät med grundskoleelever i årskurs 9 på Brattebergsskolan under våren 2014. Av de som har besvarat enkäten (109 av totalt 130 elever) har nära 50 procent av eleverna svarat att de inte har inflytande över undervisningens innehåll, att de inte är med och påverkar på vilket sätt de ska arbeta med skolutgifter eller får vara med och påverka skolmiljön. En stor andel eleverna har även svarat att de inte vet om de har inflytande.

På Brattebergsskolan fungerar klassråden och även elevrådet väl enligt elever, lärare och rektor. Av intervjuer med elever, lärare och rektor framkommer emellertid att det varierar i vilken grad eleverna får inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Några elever ger exempel på hur lärarna arbetar med inflytande i undervisningen medan andra elever uppger att det inte har skett för dem. Några elever säger att de i vissa ämnen får vara delaktiga men inte i andra. Detta bekräftas till viss del av lärarna i intervju. Svår fråga uttrycker en lärare, det beror på hur mogna de är. De får inget eller lite ansvar i årskurs 7 och jag väljer vad vi ska läsa och vilka examinationsformer vi ska ha, uppger en annan lärare. Det är väl klart att de ska känna sig delaktiga men det är så mycket man ska hinna med och det finns en inbyggd omöjlighet i de kunskapskraven som bara ska vara med i ett ämne uppger en lärare vidare.

I Brattebergsskolans påbörjade systematiska kvalitetsarbete 2014/15, som skolan lämnat till Skolinspektionen inför tillsynen, har skolan uppmärksammat problematiken och redovisar hinder som pedagogerna upplever. Där ges också

exempel på hur lärarna arbetar med elevinflytande samt förslag på hur de vill utveckla arbetet med att ge eleverna inflytande.

Rektor hänvisar i intervju även till Göteborgsregionens (GR) enkät våren 2014 där resultatet när det gäller elevinflytande för årskurs 8 överlag ligger något högre än Skolinspektionens enkät och menar att årskurs 8 våren 2014 kan ha hunnit arbeta mer med elevinflytande än de elever som besvarade Skolinspektionens enkät.

Utredningen visar att det varierar på Brattebergsskolans grundskoleenhet utifrån ämne eller vilken lärare eleverna har om eleverna ges inflytande på arbets sätt, arbetsformer och undervisningens innehåll eller inte. Detta trots att skolan har uppmärksammat problematiken och påbörjat ett utvecklingsarbete samt att skolan fick kritik för detta vid förra tillsynen. Skolinspektionen vill påpeka att det inte är tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. All undervisning ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planeringen och utvärderingen av den dagliga undervisningen och få välja ämnen, teman och aktiviteter, kan eleven utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen samt Lgr 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero

Bedömning

Öckerö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska anmäla detta till rektorn.
- Det ska finnas en plan mot kränkande behandling för varje särskild verksamhet som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling det aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Vidare ska huvudmannen se till att det varje år upprät-

tas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla det till rektorn.

Brattebergsskolan har en plan mot diskriminering och kränkande behandling. I planen finns bland annat beskrivet att det är grundskolan som omfattas av planen, vika som är ansvariga, när planen gäller samt på vilket sätt utvärdering och kartläggning sker. Det finns däremot ingen utvärdering av förgående års planerade åtgärder då det inte har funnits någon tidigare plan. Vidare finns inget angivet om grundsärskolan och dess specifika behov eller om den skolenheten/verksamheten omfattas av planen.

I intervju med lärarna framkommer att det är oklart när eller om en anmälan om kränkande behandling till rektorn görs. Skolan har rutiner för akuta situationer och även tydliggjort att lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till rektorn. Trots detta framkommer det i intervju att lärarna inte alltid anmäler detta till rektorn. Någon lärare säger att det beror på vad det handlar om och att det är först när det sker upprepade eller grövre kränkningar som anmälan antagligen sker.

Utredningen visar att grundsärskolan inte har en plan mot kränkande behandling och dess specifika förutsättningar framkommer inte i Brattebergsskolans plan. Skolinspektionen vill i sammanhanget påpeka att grundsärskolan är en egen skolenhet och att det är viktigt att det finns en plan för varje särskild verksamhet i vilken dess specifika förutsättningar och behov framkommer. Vidare visar utredningen att skolans rutiner för att anmäla kränkande behandling till rektorn brister eftersom en sådan anmälan inte alltid sker av lärare när en elev anser sig utsatt för kränkande behandling. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

6 kap. 6, 8 och 10 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Öckerö kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Av åtgärdsprogrammen ska behovet av särskilt stöd framgå.

Motivering

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Om det finns särskilda skäl, får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt tillhör.

Brattebergsskolan har nyligen förändrat arbetsgången kring elever i behov av särskilt stöd och intervjuer med såväl rektor som lärare och elevhälsan framkommer att det är en process som idag fungerar bra. Dokumentstudier visar dock att de åtgärdsprogram Skolinspektionen granskat i samband med tillsynen inte alltid anger elevens behov. I stället för elevens behov anges exempelvis att eleven inte fått "godkänt" i ett antal ämnen och att eleven varit frånvarande. Även personliga omdömen och personliga förhållanden finns nedteknade i åtgärdsprogrammen. De kortsiktiga- och långsiktiga mål samt åtgärder som beskrivs kan inte heller kopplas till några behov. Målen och åtgärderna som anges är oftast utformade som: "hitta motivationen för vidare studier, nå målen och komma in på gymnasieprogram, bonustid på måndagar och onsdagar, gå på extraengelskatimmar eller gå på studiegårdstid".

I intervju med rektorn framkommer att det finns elever som har större delen av sin undervisningstid i en särskild undervisningsgrupp på Brattebergsskolan utan att skolan har fattat formella beslut om en sådan placering. I samband med kommunicering av protokollet för Brattebergsskolan har rektor fattat beslut på förekommen anledning och kommit in med dessa beslut.

Av utredningen framkommer att det av åtgärdsprogrammen inte alltid framgår vilka elevens behov av särskilt stöd är. Åtgärderna som beskrivs i Brattebergsskolans åtgärdsprogram är också av sådan allmän karaktär att det inte kan säkerställas att eleven får det särskilda stöd som en eventuell utredning visat att eleven behöver. Skolinspektionen vill påpeka att syftet med att rektor ansvarar för att skolan utreder och nedtecknar elevens behov är att ge skolan ett tillräckligt underlag för att förstå varför eleven har svårigheter i skolsituationen och vilka stödinsatser som skolan behöver sätta in. I det praktiska arbetet fungerar åtgärdsprogrammet som ett stöd vid planeringen och genomförandet av den pedagogiska verksamheten kring eleven. Samtidigt är det en skriftlig bekräftelse på elevens behov av särskilt stöd samt vilka åtgärder som ska vidtas. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Av utredningen framgår även att rektorn vid tillfället för tillsynen inte har fattat formella beslut för elever om placering i en särskild undervisningsgrupp. Rektor har i samband med tillsynen kommit in med skriftliga beslut om sådan placering för eleverna. Eftersom rektor vidtagit nödvändig rättelse för att åtgärda bristen avstår Skolinspektionen enligt 26 kap. 12 § i skollagen från att ingripa i den del som gäller beslut för elevers placering i särskild undervisningsgrupp.

Författning

3 kap. 8, 9 och 11 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Öckerö kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- För elever i grundskolan ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång varje termin ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Motivering

Enligt skollagen ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare i grundskolan minst en gång varje termin ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskaps-

utveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

I intervju med rektor framkommer att Brattebergsskolan har ett antal elever som går i grundskolan men som har sin klasstillhörighet och får sin utbildning inom grundsärskolan men som inte är inskrivna i grundsärskolan, så kallad omvänd integrering. Av intervju med lärare inom grundsärskolan framkommer att dessa elever vid tiden för tillsynen inte har haft utvecklingssamtal i den omfattning de ska ha. Anledningen till detta är enligt läraren att det oklart vem som är ansvarig för dessa elevers utvecklingssamtal.

Av utredningen framkommer att de grundskoleelever som är s.k. omvänt integrerade i grundsärskolan vid tiden för tillsynen inte har haft några utvecklingssamtal. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 12 §

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Öckerö kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning, utvärdering och utveckling av grundsärskolans utbildning.

Motivering

Enligt skollagen och läroplanen för grundsärskolan 2011 ansvarar rektorn för att det genomförs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå som består av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Av dokumentation och intervju med rektor framkommer att Brattebergsskolan har påbörjat ett nytt systematiskt kvalitetsarbete. Skolan har ett årshjul över det systematiska kvalitetsarbetet som är likvärdigt för hela Öckerö kommun. Lärarna utvärderar på arbetsplatsträffar varje månad utifrån givna mallar som bygger på de övergripande mål och riktlinjerna i läroplanen. Det handlar ex-

empelvis om skolans arbete med normer och värden, elevers inflytande eller analys av måluppfyllelse. Rektor och biträdande rektor sammanställer och analyserar arbetslagens utvärderingar när läsåret är slut. Utifrån detta formuleras en utvecklingsplan. Utvecklingsplanen lämnas till förvaltningschefen för presentation i barn- och utbildningsnämnden. En analys av kunskapsresultaten i samtliga ämnen görs parallellt i elevhälsoteamet uppger biträdande rektor. En granskning av skolans dokumentation visar emellertid att grundsärskolans resultat inte redovisas. I intervju med läraren som arbetar i grundsärskolan framkommer att grundsärskolans resultat och arbete inte diskuteras, utvärderas eller analyseras i något forum. Enligt läraren glöms grundsärskolan lätt bort i de diskussioner som förs i arbetslagen eftersom de som representerar grundsärskolan i arbetslagen är rätt ensamma. Rektor bekräftar detta och säger i intervju att grundsärskolan är en ny verksamhet för honom och att han måste komma in mer i verksamheten och att redovisningen av grundsärskolans verksamhet i det systematiska kvalitetsarbetet är något som även bör lyftas till förvaltningsnivå.

Av utredningen framkommer att rektorn inte tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid Brattebergsskolans grundsärskoleenhet. Skolinspektionen vill påpeka vikten av att även grundsärskolans verksamhet följs upp och utvärderas för att skolan ska kunna fatta rätt beslut om utvecklingen av utbildningen samt för att kunna planera för de elever som läser enligt grundsärskolans kursplan. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Läroplan för grundsärskolan 2011, 2.8 Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Öckerö kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen, grundskolan och grundsärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Av intervjuerna med rektorn och med representanter för elevhälsoteamen träffas elevhälsan kontinuerligt. I elevhälsoteamet deltar rektorn, skolsköterskorna, specialpedagogen och kuratorn samt de lärare vars elevärenden tas upp. En gång i månaden deltar även logoped och psykolog. Vid behov finns även tillgång till skolläkare. Av intervjuer med elevhälsoteamen framgår att elevhälsan vanligtvis inte arbetar förebyggande. Elevhälsoteamet uppger att deras möten nästan uteslutande är inriktade på det stödjande arbetet för enskilda elever. Elevhälsoteamen uppger också att de inte deltagit i någon utvärdering av deras eget arbete. De uppger emellertid att de har varit delaktiga i att förändra den process som används för elever i behov av särskilt stöd. Enligt skolsköterskorna finns det mer att önska vad gäller det förebyggande arbetet men även när det gäller det hälsofrämjande arbetet. Vi har hälsosamtal med eleverna individuellt men vi arbetar inte med handledande samtal med grupper och klasser. Det gör vi först när vi får signaler om att det finns behov.

Rektorn uppger i intervju att kuratorerna jobbar mycket med samtal när eleverna besöker dem. Rektor säger att han aldrig tidigare har varit med om att det arbetas så hårt i det åtgärdande arbetet. Vi hinner inte med att arbeta förebyggande eftersom det är ett väldigt stort tryck på elevhälsan uppger rektorn vidare.

Av utredningen framgår att elevhälsan inte i tillräcklig utsträckning arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Elisabeth Fogelberg och utredare Charlotte Limberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Beslutsfattare

Roland Fallström
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.